

Morning Prayers

2019-20

© www.backgroundpi

GURUSAR SADHAR

A Publication by:
GHG Khalsa College of Education
Gurusar Sadhar, Ludhiana

From Principal's Desk.....

Teaching is considered to be one of the noblest professions and it is the foundation of a developed and prosperous nation. To produce good quality teachers imbued with all the skills and values, it is essential that our would-be teachers must be given a wide exposure to broaden their outlook. We are blessed to be part of this great institution which is working with the zeal and mission of producing good quality teachers for decades. This morning assembly booklet is an ensemble of excellent thoughts emerged during the morning assembly sessions under mentor-mentee programme. This creation is not a piece of papers only but it reflects the creative ideas and reflective thinking of the students. I hope it will help in developing an open mindedness among the readers and they will embrace the diverse point of views on different aspects. My best wishes are with the excellent minds working behind this creation.

Dr. Sarbjit Kaur Ranu
Principal
GHG Khalsa College of Education
Gurusar Sadhar

CONTENT

Subject	Page No.
Mentor Group A	3
Mentor Group B	6
Mentor Group C	10
Mentor Group D	12
Mentor Group E	18
Mentor Group F	21
Mentor Group G	28
Mentor Group H	32
Mentor Group I	40
Mentor Group J	43
Mentor Group K	47

ਮੈਡਮ- ਬੇਲੇ ਬੱਚਿਉ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਭੇਲੂ – ਮੈਡਮ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਬਾਂਦਰ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚੌਧਰੀਆਂ ਦੇ ਲਾਣੇ ‘ਚੋਂ ਵੱਜਦੇ ਆਂ

ਬੇਟਾ (ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ) – ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੁਣਾਓ...

ਮਾਂ (ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ) – ਤੇਰੇ ਡੈਡੀ ਘਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਾਂਗੀ
ਲੇਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਏ, ਫਿਰ ਵੇਖੀਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ...

Pooja Singh

Roll No. 112

ਗੁਰੂ ਕਾ ਮਹੱਤਵ

ਪ੍ਰਤਿਕ ਵਿਅਕਤਿ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਿਨਾ
ਵਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੋ ਕਦੀ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਮੇਂ ਅਚੱਢੀ ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ, ਅਚੱਢਾ
ਜ਼ਾਨ ਔਰ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਤੇ ਹੈਂ। ਗੁਰੂ ਅਜ਼ਾਨ ਰੂਪੀ ਅਨ੍ਧੇਰੇ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਜ਼ਾਨ
ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਮਾਰੇ ਭੀਤਰ ਜਲਾਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਹਮੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਗੇ ਬਢਨੇ
ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਅਪਨੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਅਧਿਆਪਕ ਔਰ ਅਪਨੇ ਸੇ ਬਡੇ ਜੋ ਹਮੇਂ
ਅਚੱਢੀ-ਅਚੱਢੀ ਬਾਤਾਂ ਸਿਖਾਤੇ ਹੈਂ। ਉਨ੍ਹੇਂ ਹਮ ਗੁਰੂ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਬਚਾ ਅਚੱਢੀ
ਆਦਤਾਂ ਜੈਸੇ ਬਡੀਂ ਕਾ ਸਮਮਾਨ ਕਰਨਾ ਅਪਨੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸੇ ਸੀਖਤਾ ਹੈ।
ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਮੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਆਗੇ ਬਢਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਵਹ ਹਮੇਂ ਬਡੀਂ
ਕੋ ਝੁਜਤ ਦੇਨਾ ਸਿਖਾਤੇ ਹੈਂ। ਹਮਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਸਬਸੇ ਬਡੇ ਗੁਰੂ ਹੈਂ,
ਹਮੇਂ ਜ਼ਾਨ ਰੂਪੀ ਦੀਪਕ ਦੇਤੇ ਹੈਂ, ਜੋ ਸਦੈਵ ਜਲਤਾ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਉਨਕੇ ਦੁਵਾਰਾ
ਸਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਦੁਆ ਦੇ ਬਲ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੂ
ਹਮੇਂ ਏਸੀ ਵਿਦੁਆ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਧਨ ਸੇ ਭੀ ਜੁਯਾਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਧਨ ਤੋ
ਚੋਰ ਦੁਵਾਰਾ ਚੁਰਾਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਵਿਦੁਆ ਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੁਰਾ ਸਕਤਾ।
ਵੈਸੇ ਭੀ ਧਨ ਏਕ ਸੀਮਾ ਪੇ ਆਕਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਵਾਰਾ

दी गई विद्या कभी समाप्त नहीं होती। जो लोग अपनी ज़िन्दगी में गुरु के महत्त्व को नहीं समझते वह ज़िन्दगी में कभी सफल नहीं हो सकते।

Gagandeep Kaur

Roll No. 351

MOTIVATIONAL STORY

If you're not familiar with who Robin Williams is- he is an American actor and comedian. He has worked on masterpieces like *Good Will Hunting*, *Dead Poets Society*, and many more.

He may have grown up having a privileged life, but he missed out on a key aspect of childhood. His parents were never home, and they always left him with the family maid. He would entertain himself by creating silly voices and characters locked in his bedroom.

Through his jokes and putting on shows for his bullies in school, he made friends. He won an acting scholarship to the most prestigious school in the country.

While studying, he performed as a mime to earn money. He was depressed and desperate. One day, he found a flyer for a comedy workshop and turned up with no expectations. Standing alone on stage took him back to when he would entertain his bullies. Finally, he let out the silly voices, and the crowd loved him!

He is the ideal example of finding humor in the darkest of times, always making people laugh. He dedicated his life to making those around him always smile.

Robin Williams teaches us how empathy comes from a deep place of sadness. We can use that to empower others by just bringing a smile to their faces.

Bindeshwari

Roll No. 167

Mentor Group: B

Mentor Incharge: Dr. Jasleen Kaur

धैर्य रखें

अक्सर हम लोगों से कहते हुए सुनते हैं कि अच्छी या बुरी चीज़ को एक बार देखने, सुनने या करने से कोई असर नहीं होता, लेकिन मैं इसे गलत मानती हूँ, अक्सर भले ही असर नज़र न आए, लेकिन कुछ न कुछ असर ज़रूर होता है। चीन में बाँस का एक पेड़ ऐसा होता है, जिसे चार साल तक रोपने या खाद देने के बावजूद उसमें अंकुर फूटने का कोई भी निशान नहीं दिखता। लेकिन पाँचवें साल के दौरान बाँस का पौदा सिर्फ छह सप्ताह में 90 फीट तक बढ़ जाता है। सवाल यह उठता है कि क्या बाँस का पौधा सिर्फ छह सप्ताह में बढ़ा या इस काम में पाँच साल लगे। जबकि इसकी जड़ों में होने वाला परिवर्तन ऊपर से दिखाई ही नहीं देता। जब नज़र आने वाले लक्षण नहीं थे और कोई इस पौधे को पानी और खाद देना बंद कर देता तो क्या पौधा बढ़ जाता ? बिल्कुल नहीं, बाँस का यह पौधा पनप ही नहीं पाता। हमें कुदरत से सीखने की जरूरत है और यही सीख बिल्कुल साफ है । धैर्य और विश्वास के साथ सही कार्य करते रहें। अगर नतीजा ना भी नज़र आए तब भी उसका असर ज़रूर होता है।

Neha Sharma
Roll No. 102

ਮਾਂ ਗੀਤ

ਰਹਿਣ ਸਦਾ ਹੀ ਹੱਸਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ।
 ਇਹ ਤਾਂ ਹਨ ਜੰਨਤ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ।
 ਕੋਈ ਨਾ ਐਨਾ ਲਾਡ ਲਡਾਵੇ,
 ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਵੇ।
 ਕਿਹੜਾ ਮੰਗੇ ਸੁੱਖਾਂ ਸਾਡੀਆਂ,
 ਹਰ ਪਲ ਸਾਡੇ ਹੀ ਲੇਖੇ ਲਾਵੇ।
 ਸੈਂ ਸੁਰਗਾਂ ਜੇਹੀ ਜਿਸਦੀ ਗੋਦੀ,
 ਜੇ ਮਿਲਦੀ ਨਾ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਉਹ ਤਾਂ ਲੋਕੇ! ਬਸ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿ ਕੇ ਪੀੜਾਂ ਜਿਸ ਜੱਗ ਦਿਖਾਇਆ,
 ਮਮਤਾ ਦਾ ਮੀਂਹ ਜਿਸ ਵਰਸਾਇਆ।
 ਹਰ ਦੁੱਖ ਵੇਲੇ ਜੇ ਚੇਤੇ ਆਵੇ,
 ਰੱਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਇਆ।
 ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਤਨ ਮਨ ਨੂੰ ਠਾਰੇ,
 ਜੀਂਕਣ ਬੇਹੜ ਦੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਉਹ ਤਾਂ ਲੋਕੇ! ਬਸ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੀ ਰੂਹ ਵੱਸੇ,
 ਖੁਸ਼ ਹਨ ਬੱਚੜੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਹੱਸੇ।
 ਕੋਈ ਨਾ ਇਸਦਾ ਸਾਨੀ ਜੱਗ 'ਤੇ,
 ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੇ।
 ਕੁਦਰਤ ਵਾਂਗੂੰ ਉਹ ਪਾਲੇ ਸਭ ਨੂੰ,
 ਰੱਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਉਹ ਤਾਂ ਲੋਕੇ! ਬਸ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਸਦੇ ਕੋਲੇ ਉਹ ਕਰ ਲੇ ਪੂਜਾ,
 ਇਹਦੇ ਵਰਗਾ ਨਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੂਜਾ।
 ਜਿਸਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿੱਠਤ,
 ਮਾਖਿਉਂ ਮਿੱਠੀ ਜਿਉਂ ਮਿਸ਼ਰੀ ਕੂਜਾ।
 ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਹੇ ਜੰਨਤ ਵੀ ਸਾਰੀ,
 ਜਿਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਉਹ ਤਾਂ ਲੋਕੇ! ਬਸ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Gurpreet Kaur
Roll No. 113

POSITIVE THOUGHTS

1. You can't change the whole world, and you certainly can't change other people, but you do have the ability to change yourself. You can have a positive impact in your job, the people with whom you work, and the entire organization...the choice is up to you. –Cherie CarterScott
2. Once we hold a belief, it tends to stick with us for the rest of our lives, unless we challenge it. –Dr. Richard Gillett, Change Your Mind, Change Your World
3. Most people are about as happy as they make up their minds to be. –Abraham Lincoln
4. Positive anything is better than negative nothing. –From The Road to Success is Always Under Construction
5. What you see is what you get! --Geraldine (a.k.a. Flip Wilson)
6. Don't cry because it is over. Smile because it happened. – Dr. Suess
7. The real act of discovery consists not in finding new lands but seeing with new eyes. – Marcel Proust
8. The sense of wonder—that is our sixth sense. –D.H. Lawrence
9. Hope sees the invisible, feels the intangible, and achieves the impossible. –Charles Caleb Colton
10. We often spend so much time coping with problems along our path that we only have a dim or even inaccurate view of what's really important to us. –Peter Senge

Jaskiran kaur
Roll No. 135

❦❦❦

Mentor Group : C

Mentor Incharge: Dr. Guneet Toor

Parivar

माँ घर का गौरव तो पिता घर का अस्तित्व होते हैं, माँ के पास अश्रुधारा तो पिता के पास संयम होता है। दोनों समय का भोजन माँ बनाती है तो जीवन भर भोजन की व्यवस्था करने वाले पिता को हम सहज ही भूल जाते हैं। कभी लगी जो ठोकर या चोट तो 'ओ माँ' ही मुँह से निकलता है, लेकिन रास्ता पार करते हुए ट्रक पास आकर ब्रेक लगाये तो 'बाप रे' यही मुँह से निकलता है, जीवन में बड़े संकट आने पर पिता ही याद आते हैं। पिता एक वट वृक्ष है जिसकी शीतल छाँव में सम्पूर्ण परिवार सुख से रहता है।

Srividya R Sastry
Roll No. 103

×××

ਕੈਸੀ ਇਹ ਤਰੱਕੀ

ਕੈਸੀ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਜੇ, ਅਸਾਡਾ ਸੁੱਖ ਚੈਨ ਖੇਏ
ਸੀਸ ਉੱਤੇ ਪੱਗ ਨਾਹੀਂ, ਰੁੱਖ ਵੀ ਅਲੇਪ ਹੋਏ।
ਕੱਚਿਆਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਪਰ ਪੱਕੇ ਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ,
ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ, ਮਤਲਬੀ ਲੋਕ ਹੋਏ।
ਮਿਲਦਾ ਨਾ ਬੋਤਲ 'ਚ, ਜੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ
ਲਾਲਚ ਨੇ ਗੰਦੇ ਕੀਤੇ, ਦਰਿਆ ਤੇ ਟੇਭੇ-ਟੇਏ।
ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ, ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਢਾਉਣ ਵਾਲੇ,
ਸਾਂਭੇ ਹੁੰਦੇ ਰੁੱਖ, ਕਿਉਂ ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਭਾਰ ਢੋਏ।
ਆਓ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਪੱਗ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਵੋ,
ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਛੋਏ।

Rabdeep Kaur
Roll No. 125

Green Stems

Margaret Wise Brown
 Little things that crawl and creep
 In the green grass forests,
 Deep in their long-stemmed world
 Where ferns uncurl
 To a greener world
 Beneath the leaves above them;
 And every flower upon its stem
 Blows above them there
 The bottom of a geranium,
 The backside of a trillium,
 The belly of a bumblebee
 Is all they see, these little things
 Down so low
 Where no bird sings
 Where no wind blows,
 Deep in their long-stemmed world.

Sumit Goyal
Roll No. 136

※※※

भ्रष्टाचार का संसार

देश में मचा है हाहाकार, चारों तरफ़ है भ्रष्टाचार का संसार, काला धन तो है देश के उस पार, अन्ना व रामदेव ने उसे वापस लाने की लगाई गुहार, पर बार बार होते रहा वह गिरफ्तार, आम इन्सान पर पड़ रही है महंगाई की मार, देश में है करोड़ों लोग बेरोज़गार, पर सरकार नहीं कर पा रही कोई उपचार, सो रही है बहरी सरकार, ऊँचे का है बोलबाला, नीचे का है तिरस्कार, कोई करे घोटाला, कोई करे काला कारोबार, कोई करे काले कोयले का व्यापार, सत्ता में आने के लिए हर कोई है तैयार, इसलिए हर कोई करता एक-दूसरे पर पलटवार, पर आम आदमी की समस्या का कोई न करता उपचार, देश में मचा है हाहाकार, पर सो रही है बहरी सरकार ।

Karamdeep Kaur
Roll No. 354

ਸਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਇਕਾਂਗੀ, ਨਾਟਕ, ਜੀਵਨੀਆਂ, ਸ਼ੈਲੀਵਨੀਆਂ, ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ, ਦਰਸ਼ਨ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ, ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਕੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਰਾਖਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭੰਡਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਆ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੋਮਾ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿਆਏ ਅਤੇ ਸੁਘੜ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਤਜਰਬੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿੱਟੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਲੇਖਕ ਸਿਰ-ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਅਥਾਹ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਲੀ ਭਰਦੇ ਹਾਂ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਅਖਬਾਰ, ਰਿਸਾਲੇ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਾਡੇ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ

ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼-ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਕੇ-ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਵੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਾਡੇ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਨ

UNIQUE FACTS ABOUT HUMAN MIND

1. It can store an estimated 2,500,000 gigabytes-According to Paul Reber, Professor of Psychology at Northwestern University, the human brain can store an estimated 2,500,000 gigabytes. That's equivalent to 300 years worth of TV shows.
2. The human attention span is shorter than a goldfish- Research shows that the average attention span has decreased by an average 12 minutes over the last 10 years. Today, the human attention span is shorter than a goldfish. Studies have even shown some links between device multi-tasking — for example, if you're scrolling through social media while watching TV — and declining attention spans.
3. The average weight of the adult human brain is three pounds-On average, the adult brain weighs three pounds. For reference, this is comparable to how much a cantaloupe weighs.
4. Memories are stored for both short-term and long-term use at the same time- Neuroscientists have known for a long time that the hippocampus stores short-term memories. However, a recent study revealed that while short-term memories are formed in the hippocampus, they are simultaneously stored in another part of the brain for long-term memories.
5. Vitamin B1 can help improve short- and long-term memory- Vitamin B1 is essential to producing the brain chemical acetylcholine, which is needed for concentrating and storing memories. An Australian study revealed that those who consumed B1 supplements and folic acid for two years improved long and short-term memory.
6. Easy access to information can make it harder to remember-Being able to quickly access information—i.e. via our borderline invincible Internet—actually makes it harder to remember. The harder we work to access data, the more likely we are to remember.

7. Memories start forming in the womb- Memories start forming in the womb, as this is a critical time for brain development. Memory recall can occur as early as four months into pregnancy.
8. It generates 12-15 watts of electricity- The brain generates between 12 and 25 watts of electricity—that's enough to power a low wattage light bulb!
9. Neurons travel 150 mph in the brain- Neurons travel 150 mph in the brain. Different types of neurons move at different speeds - for example, pain signals move much slower than other ones.
10. Those who take a quiz twice are 65% more likely to remember the facts- Those who take a quiz after its revision are 65 percent more likely to remember the facts.
11. Learning new things increases gray matter in the brain- When we learn something new, our brain forms new connections between neurons; this then increases visible gray matter in the brain.

Sukhpreet Kaur

Roll No. 131

RISKS

To Laugh is to risk appearing foolish.

To weep is to risk appearing sentimental.

To reach out to another is to risk involvement.

To expose feelings is to risk exposing your true self.

To place your ideas, your dreams before a crowd is to risk their loss.

To love is to risk not being loved in return. To live is to risk dying.

To hope is to risk despair.

To try is to risk failure.

But risks must be taken, because the greatest hazard in life is to risk nothing.

The person who risks nothing, does nothing, has nothing and is nothing.

They may avoid suffering and sorrow, but they cannot learn, feel, change, grow, love or live. Chained by their attitudes, they are slaves, they have forfeited their freedom.

Only a person who risks is free.

Varinderjit Kaur

Roll No. 148

क्या खूब लिखा है

क्या खूब लिखा है,

बख्श देता है खुदा उनको जिनकी किस्मत खराब होती है,

लेकिन वह हरगिज़ नहीं बख्शे जाते जिनकी नीयत खराब होती है ।

न मेरा एक होगा, न तेरा लाख होगा, न तारीफ तेरी होगी, न मज़ाक मेरा होगा

रोकर दिल बहलाता है कोई और कोई हँस कर दर्द छिपाता

क्या करामात है कुदरत की जिंदा इन्सान पानी में डूब जाता है और मुर्दा तैर कर दिखाता है।

मौत को मैने देखा तो नहीं लेकिन वह बहुत खूबसूरत होगी क्योंकि कम्बखत जो भी उसके पास जाता है, जीना छोड़ देता है ।

Hardeep Singh

Roll No. 181

Mentor Group : E

Mentor Incharge: Dr. Pargat Singh Garcha

Aaj ka vichar

'ॐ भूर्भुवः स्वः

तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि

धियो यो नः प्रचोदयात्।'

भावार्थ:-हम उस अविनाशी ईश्वर का ध्यान करते हैं, जिसने भूलोक, अंतरिक्ष और स्वर्ग लोकों का सृजन किया है, उस सृष्टि रचयिता, पापनाशक, अतिश्रेष्ठ देव को हम धारण करते हैं – वह (ईश्वर) हमारी बुद्धि को शुभ कार्यों में लगायेँ एवम सत्कर्म में प्रेरित करे।

Richa Bhatnagar

Roll No. 105

ਮੈਂ ਕਿਰਸਾਨ ਗੀਤ

ਮੈਂ ਕਿਰਸਾਨ ਹਾਂ ਜੇਠਾ ਪੁੱਤਰ, ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ, ਮੈਂ ਸਭ ਲਈ ਅੰਨ ਉਗਾਇਆ।
ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ, ਕੋਈ ਵਾਹੀਕਾਰ ਆਖ ਬੁਲਾਉਂਦਾ।
ਸਖਤ ਮਿਹਨਤਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਭ ਲਈ ਅੰਨ ਉਗਾਉਂਦਾ।
ਸਾਰਾ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤਾਂ, ਹੈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ।
ਤੱਤੀਆਂ ਲੁੰਆਂ, ਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ, ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਡਾਉਂਦਾ।
ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਲਾਉਂਦਾ।
ਹੜ੍ਹ ਆਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਸੋਕਾ, ਮੈਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਾ ਘਬਰਾਇਆ।

ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦ ਝੂਮਣ ਫਸਲਾਂ, ਤੱਕ ਕੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।
ਫਸਲ ਪੱਕੀ 'ਤੇ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪਾਵੀਂ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਇਹੋ ਧਿਆਵਾਂ।
ਮਿਹਨਤ ਮੇਰੀ ਰਹਿਮਤ ਤੇਰੀ, ਫਲ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪਾਇਆ।

ਦੇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਭਰਾਂ ਭੰਡਾਰੇ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਧੱਕੇ।
ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹਾਕਮ ਦੀਆਂ, ਸਹਿ ਸਹਿ ਕੇ ਹਾਂ ਥੱਕੇ।
ਸਭ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰੋਲਣ ਮੈਨੂੰ, ਮੇਰਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੰਡਾਇਆ।

ਨਕਲੀ ਬੀਜਾਂ ਤੇ ਸਪਰੇਹਾਂ, ਕੀਤੀ ਚੈਪਟ ਖੇਤੀ ਸਾਰੀ।
ਵਾਜਿਬ ਭਾਅ ਕਦੇ ਨਾ ਮਿਲਿਆ, ਮੌਜਾਂ ਲੁੱਟਦੇ ਬਸ ਵਪਾਰੀ।
ਸਾਰਾ ਭੇਤ ' ਅਸਾਂ ਨੇ' ਨੇ ਲਿਖ, ਸੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈ ਸੁਣਾਇਆ।
ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਮੈਂ, ਸਭ ਲਈ ਅੰਨ ਉਗਾਇਆ।
ਮੈਂ ਕਿਰਸਾਨ ਹਾਂ ਜੇਠਾ ਪੁੱਤਰ, ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ।

Manpreet Kaur

Roll No. 116

MAN OF CHARACTER

You can trust a person who admits his mistakes. You know that he isn't trying to bluff and you feel that he is sincere in his dealings with others.

If you admit a mistake, you will find that others with whom you are associating are more likely to do the same. You do not run the risk of taking the blame for something that isn't your fault. When you admit having made a mistake, you establish yourself in the minds of those around you as an honest and agreeable person.

Mentor Group : F

Mentor Incharge: Dr. Ramandeep kaur Sidhu

Shri Guru Tegh Bahadur ji 400 Sala Prakash Parv

Guru Tegh Bahadur Jayanti or Prakash Parv is celebrated to mark the birth of the Ninth Guru of Sikhism. Born in 1621 he was the youngest son of Guru Hargobind. This year marks the 400th year of his birth anniversary which will be celebrated on April 21, Thursday. Guru Tegh Bahadur is remembered as the warrior guru, who relentlessly fought for religious freedom. He is known for his thoughts and teachings about humanity, bravery, death, dignity and more which have been included in Guru Granth Sahib. Some of the teachings of Guru Tegh Bahadur Ji are provided below that preach humanitarianism.

- "O saints, renounce the Ego, and always flee from lust, wrath and evil company. One should consider pain and pleasure, honour and dishonour the same. One should renounce both praise and blame and even the search for salvation. This is a very difficult path and rare is a (Gurmukh) pious person who knows how to tread it." He showed the path of divinity to his disciples and taught them to overcome greed, desire, ego, and pain.
- "One who vanquishes his ego and beholds the Lord as the Sole Doer of all things, that person has attained 'Jiwan

Mukti' (is liberated while living), knows this as the real truth, says Nanak."

- "True Realization of the actual nature of this material world, its perishable, transitory and illusory aspects best dawns on a person in suffering."
- "Give up your head, but forsake not those whom you have undertaken to protect. Sacrifice your life, but relinquish not your faith."
- "For whom praise and dispraise are the same, and on whom greed and attachment have no effect. Consider him only enlightened whom pain and pleasure do not entrap. Consider such a person saved."

Karamjit Kaur

Roll No. 128

Speech on Labour Day

The labour that fills up this great land,
From field to field ,desk to desk,
They build it hand in hand.

1st May is celebrated as International Labour Day all over the world. In India labour day was started to celebrate first in Chennai on May 1st, 1923. This day marks the importance of labour in this world and issues the dignity of work for every profession. The day recognizes the labour's contribution and impresses upon us the need to respect and honour them. Labour day is very important for us to understand the true worth of the

workers. It is also known as May day in India, it is also called Antarrashtriya Shramik Divas.

It first originated in the United States in 1886 at the peak of this industrialization, as when the industry started exploiting the labour class . They took hard work from workers, but paid them very little money. The workers were made to work for 10 to 15 hours a day in factories including chemical factories, mines etc. under very difficult circumstances many workers used to fall sick and several others lost their lives. However, they decided to protest against the exploitation and United to raise their voice against atrocities. They formed trade unions and went on strike against the injustice. Eventually the government reduced the working hours to 8 hours a day.

So this day is celebrated to mark the importance of this class and to promote and encourage the International Labour Association. Thus, it is a very special day to appreciate and recognize their contribution to society as they are certainly well deserved.

Bindia Jhanji
Roll No. 150

15th May – INTERNATIONAL DAY OF THE FAMILY

FAMILY IS NOT AN IMPORTANT THING, IN FACT IT IS EVERYTHING- The International Day of the families is a global observance and not a Public Holiday

The year 1994 was proclaimed as the international year of the families by the **United Nations**. This was a response to the changing social and economic structures, which have affected and still affect the structure and stability of family units in many regions of the globe. The International day of the families, on May 15 is an occasion to reflect on the work started during 1994 and to celebrate the importance of families, people, societies and cultures around the world. It has been held every year since 1995.

A wide range of events are organized at local, national and international levels. These include workshops, seminars and policy meetings for public officials; exhibitions and organized discussions to raise awareness of the annual theme; educational sessions for children and young people and the launch of campaigns for public policies to strengthen and support family units.

The symbol of the International Day of the families consists of a solid green circle with an image in red. **The image consists of elements of simple drawings of a heart and a house.** This indicates that families are the center of society and provides a stable and supporting home for people of all ages. THE FAMILY IS ONE OF NATURE'S MASTERPIECES

So, Family is like a closed palm. Be united, be one because in the time of the test , family is best.

Rohit Kumar

Roll No. 183

THE IMPORTANCE OF FREEDOM OF 'THOUGHTS'

The most important thing is that we should have freedom of thoughts. This is not as easy as it sounds to everyone. I too have this freedom for myself that I am not ready to give to others when they express their different opinion. This is particularly the case when differences of opinion rise on matters such as religion and politics but if they refuse to let people hold their opinion on these matters and especially. If we try to force them to accept our own progress it is impossible . If Everyone went on thinking the same as his ancestors thought progress would come to an end because as Buddha said “ What man thinks he becomes” if we think exactly what our forefathers thought please shall remain in that condition in which they were.

Kamaljeet Kaur

Roll No. 117

for surveillance, pilot training, and other reconnaissance purposes. The day also saw the successful test firing of the surface-to-air missile Trishul. With multiple technological advancements accomplished on the same day, the Indian government declared May 11 as National Technology Day. It was officially signed by then-Prime Minister Atal Bihari Vajpayee. The first National Technology Day was observed in 1999. Since then, the Technology Development Board (TDB)—a statutory body within the Department of Science and Technology at the Center—has been celebrating the day by honouring technological innovations that have added to the national growth.

Each year the Board organizes an event where the President of India confers awards to scientists for their contributions. Various seminars and workshops are also held. The Board also decides a theme for National Technology Day each year. The theme for 2022 is “Integrated Approach in Science & Technology for a Sustainable Future”. The theme was launched by Union Minister Jitendra Singh.

Rajandeep Kaur

Roll No. 405

Poem on Eid-ul-Fitr

Allah prescribed two Eids and forbid all other festivals,
He told us to worship Him and try to get the medals!
Ramadan is a special training for a Muslim,
Practice Islam even when its light appears to be dim.
Continue doing good deeds, just as in Ramadan
And give Sadaqa-e-Fitr, for every child, woman and man
We go to the Eid-gah and say the Takbir,
On Eid day, our best clothes we do wear!
We listen to the Eid khutbah,

And don't leave until we pray the Eid salah!
We go to the Eid prayer in any type of weather,
And give presents to each other!
We say Eid Mubarak,
And wish each other good luck!
We celebrate festival of Eid
By thanking Allah for granting us our needs!

Gurpreet Kaur
Roll No. 106

Importance of Eid

India is a country that is home to different religions, cultures, traditions, ethnicities, and practices. Due to this, the country observes several festivals throughout the year, Eid-ul-Fitr being one among them. Eid-ul-Fitr is the earlier of the two official festivals celebrated within Islam. The religious festival is celebrated by Muslims worldwide because it marks the end of the month-long dawn-to-sunset fasting of Ramadan. It falls on the first day of Shawwal in the Islamic calendar. The festival is known under various other names in different languages and countries around the world. The day is also called Lesser Eid, or simply Eid. The festival holds mighty importance to people celebrating. The occasion marks the end of the Islamic holy month fasting of Ramadan. It is believed that Prophet Muhammad got the first revelation of the Holy Quran this month.

Manpreet Kaur
Roll No. 172

Mentor Group : G
Mentor Incharge: Dr. Jasbir Kaur

Failure is not an option

My dear friends, Life is a trial, every time we realize that. It is okay to be scared. It is okay to cry. Everything is okay but giving up shouldn't be an option. People always say that failure is not an option. Failure should be an option because when you fail, you get up and when you get up, that keeps you going . Remember one thing, there are so many people in the world who want to live a life that you are living right now but you have no idea. So, Celebrate your life, Live it. Never die before your death. Live your life fully and never think about your past. Learn from your mistakes.

Aasheema Bansal
Roll No. 107

फुरसत के कुछ लम्हें

फुरसत के कुछ लम्हों में, सोचा कि कुछ आराम करूँ ।
सब के सवालों के जवाब दिए, सोचा खुद से भी कुछ सवाल करूँ ॥
जब खुली किताब सवालों की आँखों से आँसू बह निकले।
कितनी जालिम है ये दुनियां, कुछ शब्द मेरे मुख से निकले ॥
फुरसत के यह कुछ लम्हें, तब पड़ गए मुझ पर भारी थे ।

जब दिल में यह खयाल आया, कि यार मेरे सभी फ़र्जी थे ॥
 क्या दर्द दिए थे सीने पर, हम जिनको छुपाते फिरते थे
 वही बन गए दुश्मन यार मेरे, जो पीछे-पीछे फिरते थे ॥
 जो वादे किए थे यारी में, वो यार निभाते तो अच्छा था ।
 जो अपनापन जताया था बोलकर, वो अपनाकर दिखाते तो अच्छा था ॥ -
 करूँ तारीफ़ उनकी या तोहीन करूँ, मेरे दिल की धड़कन बढ़ गई है।
 सब खुश हैं अपनी दुनियाँ में, यह कहकर कलम मेरी रुक गई है ॥ -
 इंसान सच्चे तो हम भी थे, विश्वास जरा सा कर लेते।
 फुरसत का इक लम्हा वो भी, नाम हमारे कर देते ॥ -
 कुछ अच्छाइयाँ हमको भी, सच्चे रब ने बख़शी होंगी।
 पत्थर के नीचे भी उसने, एक नन्हीं सी जान छुपाई होती है ॥ -
 सुनो 'हमने' ने जो कहा, वो सच था कहानी हो गई है।
 जो रड़क रही थी रिश्ते में, वो गाँठ पुरानी हो गई है । ।

Amandeep
Roll No. 140

※※※

ਚਿੜੀਆਂ

ਜਦ ਵੀ ਬਨੇਰੇ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਚਿੜੀਆਂ।
 ਚੀਂ-ਚੀਂ ਦਾ ਰਾਗ ਇਹ ਸੁਣਾਉਣ ਚਿੜੀਆਂ।
 ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਲ੍ਹਣੇ ਸੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ।
 ਤੀਲਾ ਤੀਲਾ ਜੇੜ ਆਲ੍ਹਣਾ ਸਜਾਉਂਦੀਆਂ।
 ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਜੀਅ ਬੜਾ ਲਾਉਣ ਚਿੜੀਆਂ।

LUCK

He worked by day. And toiled by night.
He gave up play
And some delight
Dry books he read,
New things to learn
And forged ahead
Success to earn
He plodded on with
Faith and pluck And when he won
Men called it luck.

Harpreet Kaur
Roll No. 162

ਲੇਖ - ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ : ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ ਸਾਧਨ ਹੈ—ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸੈੱਲਫੋਨ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਸਾਡਾ ਹਰ ਵਕਤ ਦਾ ਸਾਥੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 12-13 ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਨਾਯਾਬ ਚੀਜ਼' ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਮੀਰੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਖਰਚਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਰੱਖਣਾ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੋਬਾਇਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ : ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ, ਸਪਾਈਸ, ਏਅਰਟੈੱਲ, ਰਿਲਾਇੰਸ, ਹੱਚ (ਵੋਡਾਫੋਨ), ਟਾਟਾ-ਇੰਡੀਕਾਮ, ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਨ. ਐੱਲ, ਕਨੈਕਟ ਆਦਿ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਰਿਆਇਤੀ ਸਕੀਮਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੋਟਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦਿਲ-ਲੁਭਾਉਣੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਪੈਕੇਜਾਂ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੈਮਸੰਗ, ਮੋਟਰੋਲਾ, ਸੋਨੀ, ਪੈਨਾਸੋਨਿਕ ਆਈਫੋਨ, ਵੀਵੋ, ਓਪੋ, ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸੈੱਲਫੋਨ ਹੈਂਡ-ਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੋਬਾਇਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ : ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ, ਸਪਾਈਸ, ਏਅਰਟੈੱਲ, ਰਿਲਾਇੰਸ, ਹੱਚ (ਵੋਡਾਫੋਨ), ਟਾਟਾ-ਇੰਡੀਕਾਮ, ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਨ. ਐੱਲ,

ਕਨੈਕਟ ਆਦਿ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਰਿਆਇਤੀ ਸਕੀਮਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੋਟਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦਿਲ-ਲੁਭਾਉਣੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਪੈਕੇਜਾਂ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੈਮਸੰਗ, ਮੋਟਰੋਲਾ, ਸੋਨੀ, ਪੈਨਾਸੋਨਿਕ ਆਈਫੋਨ, ਵੀਵੋ, ਓਪੋ, ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸੈੱਲਫੋਨ ਹੈਂਡ-ਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਲਾਭ : ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਏਨਾ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸਮੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਹਿਲਾ ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਰਸ ਜਾਂ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਚਾਹੀਏ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਿੰਟਾਂ-ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਤੁਹਾਡੇ ਮਿੱਤਰ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਜਾਂ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਸੁਖਾਲਾਪਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨੰਬਰ ਤੁਹਾਡੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਫੋਨ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ‘ਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਖ ਕੇ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤੀਸਰਾ ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਪੈੱਨ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰੇ ਨੰਬਰ ਅੱਖਰ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨੰਬਰ ਡਾਇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਘੜੀ, ਅਲਾਰਮ, ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਕੈਲੰਡਰ, ਕੰਪਾਸ ਆਦਿ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ, ਵੀਡੀਓ-ਫਿਲਮ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਆਦਿ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਭ : ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ-ਫਰੋਖਤ, ਆਰਡਰ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣੇ, ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਭੁਗਤਾਨ ਆਦਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਨਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ : ਸੈੱਲਫ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਪ੍ਰਚਾਵੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੀ.ਵੀ. ਦਾ ਹੀ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ‘ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੁਰਮ-ਪੜਤਾਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ : ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ ਦਾ ਲਾਭ ਜੁਰਮ-ਪੜਤਾਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ, ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੁਪਤਚਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜਰਾਇਮ-ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਗੁਪਤਚਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਰਾਇਮ-ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ : ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਤੇ ਹਾਈ-ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੋਕ-ਵਿਖਾਵੇ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਮਾਡਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ ਦੀਆਂ ਹਾਨੀਆਂ : ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲਾਭ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ

ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਹੀ ਵਰਗ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੈਮਰੇ ਵਾਲੇ ਫ਼ੋਨਾਂ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਨੇ ਤਾਂ ਲੱਚਰਤਾ ਤੇ ਅਸਲੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੰਗੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਫੋਟੋਆਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਘੱਟ ਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ, ਗੁੰਡਾ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਕੈਦੀ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼-ਨਾਜਾਇਜ਼, ਛਲ-ਕਪਟੀ ਧੰਦੇ, ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ, ਧੋਖਾਧੜੀਆਂ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੇਹਾਂ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਤਲ ਤੱਕ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜੁਰਮ, ਚੋਰੀ, ਡਾਕੇ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੈਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਨਕਲੀ ਕਰੰਸੀ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਇਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੈੱਡ-ਸੈੱਟ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ (ਟਾਵਰ) ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਰੇਡੀਓ-ਫ੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਕਿਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਿਕਿਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਨੇ-ਦਿਨ ਇਸ ਦੇ ਟਾਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਅ-ਜੰਤ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ

ਨਜ਼ਦੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਵਕਤ ਬੇ-ਵਕਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਸਹੇੜੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Ramandeep Kaur
Roll No. 119

×××

महादेवी वर्मा

महादेवी वर्मा हिन्दी की सर्वाधिक प्रतिभावान कवियत्रियों में से एक हैं। वे हिन्दी साहित्य में छायावादी युग के चार प्रमुख स्तंभों में से एक मानी जाती हैं। आधुनिक हिन्दी की सबसे सशक्त कवियत्रियों में से एक होने के कारण उन्हें 'आधुनिक मीरा' के नाम से भी जाना जाता है। कवि निराला ने उन्हें "हिन्दी की विशाल मन्दिर की सरस्वती" भी कहा है। महादेवी ने स्वतंत्रता के पहले का भारत भी देखा और उसके बाद का भी। वे उन कवियों में से एक हैं, जिन्होंने व्यापक समाज में काम करते हुए भारत के भीतर विद्यमान हाहाकार, रुदन को देखा, परखा और करुण होकर अन्धकार को दूर करने वाली दृष्टि देने की कोशिश की। न केवल उनका काव्य बल्कि उनके समाज सुधार के कार्य और महिलाओं के प्रति चेतना भावना भी इस दृष्टि से प्रभावित रहे। उन्होंने मन की पीड़ा को इतने स्नेह से सजाया कि दीप-शिखा में वह जन-जन की पीड़ा के रूप में स्थापित हुई।

संगीत की जानकार होने के कारण उनके गीतों का नाद-सौंदर्य और पैनी उक्तियों की व्यंजना शैली अत्यंत दुर्लभ है। उन्होंने अध्यापन से अपने कार्य - जीवन की शुरुआत की और अंतिम समय तक वे प्रयाग महिला विद्यापीठ

की प्रधानाचार्य बनी रहीं। प्रतिभावान कवयित्री और गद्य लेखिका महादेवी वर्मा साहित्य और संगीत में निपुण होने के साथ-साथ कुशल चित्रकार और सृजनात्मक अनुवादक भी थीं। उन्हें हिन्दी साहित्य के सभी महत्त्वपूर्ण पुरस्कार प्राप्त करने का गौरव प्राप्त है। भारत के साहित्य आकाश में महादेवी वर्मा का नाम ध्रुव तारे की भांति प्रकाशमान है।

Sukhveer Kaur
Roll No. 130

Woman

Like the moon, a woman's heart is always moving but only one man lives in her heart. Woman does not promise but sacrifices all for the man.

There is no friend like a woman for a man. A woman forgives a great tragedy but never forgets the minor tragedies.

A woman does not express her love from mouth but expresses through actions.

Parvinder Kaur
Roll No. 359

Mentor Group : I

Mentor Incharge: Dr. Mini Sharma

Think Positive

Say to yourself in the Morning -Today is going to be a great day!

- I can handle more than I think I can! -Things don't get better by worrying about them!

I can be satisfied if I try to do my best! There is always something to be happy about! I am going to make someone happy today!

It's not good to be down!

Life is great. Make the most of it.

Renu Bansal

Roll No. 109

ਚੁਟਕਲੇ

ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ- ਉੱਠ ਜਾਓ ਜੀ, ਸਵੇਰ ਦੇ 8 ਵੱਜ ਗਏ ਹਨ
ਮੈਂ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ

ਪਤੀ (ਬੁੜਬੁੜਾਦਿਆਂ)- ਕਹਿੰਦੀ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਬਣਾ ਲੈ ਦੱਸ
ਭਲਾ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਹਾਂ!

ਜੇਤਸੀ (ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਦੇਖ ਕੇ)- ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਰੂਰ
ਧਨ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ

ਰੋਕੀ- ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਜੇਤਸੀ ਜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਰੁਪਇਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ
ਹੋਇਆ ਬਟੂਆ ਘਰ ਭੁੱਲ ਆਇਆ ਹਾਂ

ਗੋਪੀ – ਯਾਰ, ਇੱਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੇਬਾਇਲ ਫੋਨ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੈਟਰੀ
ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ...

शायद इसीलिए की शैतान जाग उठा है , इंसानियत सो रही है ।
 क्या उस औरत पर लिखूँ, जिस पवित्र औरत को
 कभी देवी माना जाता था ।
 परंतु आज बेचारी को शैतानों द्वारा निर्वस्त्र किया जाता है ।
 तो क्या इस भारत देश पर लिखूँ -
 जो था कभी ऐसा देश , जहाँ रहते थे ऋषि मुनि महेश
 आज बन चुका ऐसा देश , जहाँ हर देर में ईर्ष्या द्वेष
 साथियों, प्रियजनों :-
 किस विषय पर लिखूँ कविता , कुछ समझ नहीं आता
 हो सके तो सहायता करो मेरी समझकर मेरी मजबूरी
 कहीं ऐसा न हो , मेरी कविता रह जाए अधूरी ।

Jyoti Kaur
Roll No. 131

Strange Facts About Trees

→ In the forests of South Africa, such trees are found which sneeze when they are cut. The wood of these trees do not float but sink.

A tree is found in South America called Perv. From its leaves 2/4 gallons of water are given out daily. The inhabitants of the area call it, "The Rain water."

→ In Arabian Deserts there are trees found that laugh. If any of their branches and leaves are out the person starts dancing and laughing and then goes off to sleep. But it becomes normal when he gets up.

Jaswinder Kaur
Roll No. 142

Mentor Group : J

Mentor Incharge: Mrs.Rupinderjit Kaur

अंधेरा

भ्रम है कि सूरज निकलने से
मिट जाता है अंधेरा
नहीं जाता अंधेरा तब तक
जब तक कि अपनी आंखे खोलकर
नहीं देख लेते आप उजाला
यही अंधेरे-उजाले का खेल ही तो है
जो करता है आपकी उम्र को तमाम
अपनी तरफ से आप कर लें
चाहे फिर कोई भी ताम-झाम
समझ लें जीवन को थोड़ा सा
तो जीना हो जाएगा आसान
वरना क्या रखा है
छोड़-छाड़ कर चले जाना है एक दिन
सभी साजो-सामान
जीवन की आंच से तपी आत्मा ही
बस जाएगी साथ
समझिए इसे गहराई से
पाना है यदि आपको परमार्थ।

Jasleen Kaur

Roll No. 110

×××

ਬੁਝਾਰਤਾਂ – ਪ੍ਰਸ਼ਨ – ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 . ਬੁਝਾਰਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ – ‘ਬੁਝਾਰਤ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬੁੱਝਣ ਯੋਗ ਇਬਾਰਤ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੂਤ੍ਰਿਕ ਸੈਲੀ ਰਾਹੀਂ ਅੜਾਉਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਕਿਸਮਾਂ ਦੋ ਹਨ – ਪਦ (ਕਾਵਿ) ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗਦ (ਵਾਰਤਕ) ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਪਦ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਬੁਝਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤੁਕਾਂਤ ਦਾ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗਦ ਰੂਪ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 . ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ – ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦੀ ਅਨਭੋਲ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਚਰਨ ਤਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਨੂੰ ਤਦ ਹੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਬੁੱਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 . ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੁਹਜਮਈ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ – ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੁਹਜਮਈ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੋਚਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿੰਬ ਵੀ ਉਭਾਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੁੱਝਣ ਲਈ ‘ਅਸਮਾਨ’ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਲੰਕਾਰ ਬਿੰਬ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਥਾਲ ਮੋਤੀਆਂ ਭਰਿਆ,
ਸਭ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਉਲਟਾ ਧਰਿਆ,
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਥਾਲ ਉਹ ਫਿਰੇ,
ਮੋਤੀ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨਾ ਕਿਰੇ।

Harpreet Kaur

Roll No. 121

Anagram

An anagram is a word or phrase made by transposing or rearranging all the letters of another word or phrase for example, The word stop has the following anagrams:

Post, Spot, Pots and Opts. But did you know that an anagram of Mother-in-Law is Woman Hitler. And that, eleven plus two can be rewritten as Twelve plus one. Mathematically, that is true, anyway! Such an Anagram, after the name of its creator, is called an Anugram.

Parminder Kaur

Roll No. 132

ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਤੇ ਘੜਾ-ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ

ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਘੜਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਪਈਆ ਲੈਕੇ ਉਸ ਦਾ ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਦੇਵੇ। ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਘੜੇ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਮਿਲੇਗਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਮੁਰਗੀ ਖਰੀਦਾਂਗਾ।”

ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਪਿੱਪਲ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਥੱਲੇ ਬੈਠਾ ਬਾਣ ਦਾ ਰੱਸਾ ਵੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿੱਪਲ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਾਂ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਸਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਝੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਂ ਨੇ ਰੱਸਾ ਵੱਟਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਰੱਸਾ ਕਿਸ ਲਈ ਵੱਟ ਰਹੇ ਹੋ, ਇਸਦਾ ਕੀ ਕਰੋਗੇ?

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ।

ਕਾਂ ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਸਹਿਮ ਗਿਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪਿੱਪਲ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਠੀਕ ਹੈ, ਆ ਦੱਸ। ਕਾਂ ਪਿੱਪਲ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਜੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਚਾਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਕੇ ਟੇਆ ਪੁੱਟਿਆ ਤੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਉਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਣ ਬਾਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਵੀ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ ਆਪ ਵੀ ਆਲਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਆਲਸੀ ਤੇ ਕੰਮ ਚੋਰ ਸਨ। ਉਹ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ, ਉਹ ਉਲਟਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ। ਚਾਰੇ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦੇ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਵਾਲਾ ਡਰਾਮਾ ਕਰਾਂ। ਸੋ ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਪਿੱਪਲ ਥੱਲੇ ਰੱਸਾ ਵੱਟਣ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਕਾਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਆ ਕੇ ਟਹਿਣੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਰੱਸਾ ਵੱਟਦੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰੱਸਾ ਵੱਟ ਕੇ ਕੀ ਕਰੋਗੇ?

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਕਿਸਾਨ ਵਾਲੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਕਹੇ ਲਫਜ਼ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ।

ਇਹ ਲਫਜ਼ ਸੁਣਕੇ ਕਾਂ ਖਿੜ ਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ? ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਤੇ ਇੱਕ ਰੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਜਿਸ ਬਾਬੇ ਦੀ

ਰੀਸ ਕਰਕੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇ-ਇਤਫਾਕੀ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਏਕਤਾ ਦੇਖਕੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤੇਰੇ ਵਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇ ਏਕੇ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Rupinder Kaur

Roll No. 122

Internet

The Internet is a huge source of enjoyment, importance and up to date information which can be accessed and shared by millions of people.

Basically it is just everyone's computers locked together. It's not a corporation, organization or entity in itself. When you connect to the internet, you actually become part of it. The internet is confusing for many users because it is different from anything they are used to. It's not a programme. It's not a piece of hardware, it's not a software, it's not even a system.

Essentially the internet is a network of computers that's useful for every person. It is open to anyone who can use a computer and can get all into a computer that is on the internet. Nowadays the internet has become part of companies and universities.

Soma Devi

Roll No. 133

स्वतंत्र भारत

बापू, भगत, तिलक का था यह स्वप्न
 होगा जब भारत बेड़ियों से स्वतंत्र
 यहाँ अनाज के भण्डार नहीं फैलाने पड़ेंगे किसी के आगे हाथ
 न जाति-पाति, न छूतछात का होगा भेदभाव
 होगा बस आपस में प्रेमभाव
 पर चल पड़ी उलटी ही रीति,
 अपनाई गई भाई-भतीजावाद की नीति
 कुर्सी की भूख मिटाने को,
 नहीं करते संकोच किसी को मारने में
 जाति-पाति, हिंसा का हर तरफ है बोलबाला,
 कभी चौरासी, कभी कारगिल तो कभी गोधरा
 बिठाए जाते हैं, बस कमीशन बार-बार,
 जो नहीं दे पाते कोई जवाब।
 पहले करवाया था भगत ने आज़ाद
 पर, अब नहीं रहे वे, तो किससे करें फरियाद ?
 पहले परायों ने था घेरा,
 आज अपनो ने ही डाला है पहरा
 पहले गैरों ने लूटा,
 आज, अपनों ने ही है तोड़ा।
 गैरों को तो मार भगाया।
 अपनों का अब भला क्या करें?
 कौन बनेगा बापू? कौन बनेगा भगत?
 जो करवाएगा अपनों को अपनों से ही स्वतंत्र

Sarabjit Kaur

Roll No. 144

GURUSAR SADHAR

GHG Khalsa College of Education

Affiliated to Panjab University, Chandigarh,
Recognised by NCTE, NAAC Accredited 'A' Grade
Gurusar Sadhar, Ludhiana – 141104

Gurusar Sadhar, Ludhiana – 141104
Ph. 01624-275228 Fax: 01624-277749
Email: ghg_edu@yahoo.co.in
Website: www.ghgcollegesadhar.org